

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ
ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ
ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ՆՈՐ ԿԱՐԳԵՐԸ

Երևան 2011թ.

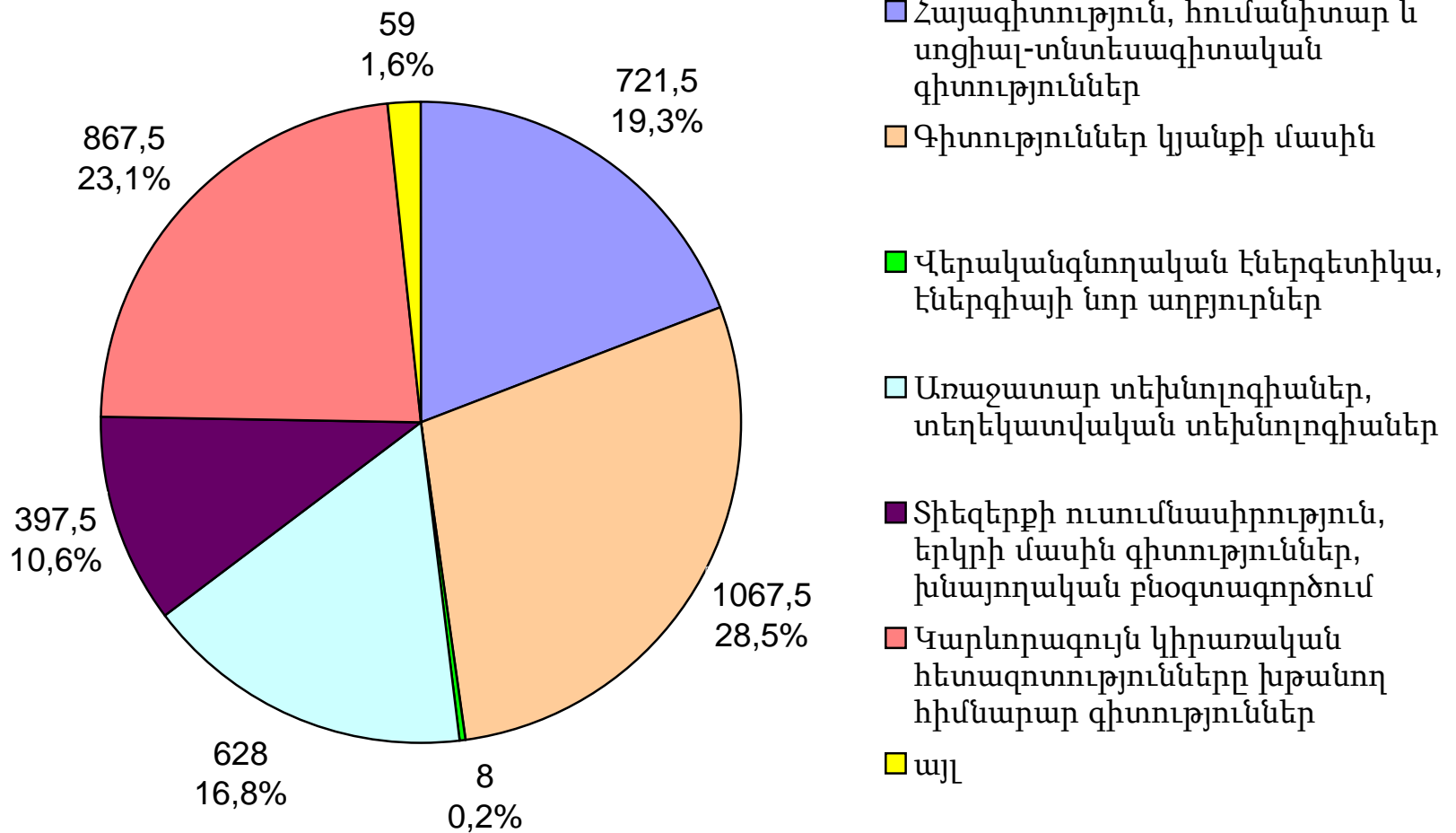
ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԵՐ

1. Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության բազային ֆինասավորման
2. Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) ֆինասավորման
3. Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության նպատակային-ծրագրային ֆինանսավորման
4. Գիտական փորձաքննության և գիտական փորձաքննություն իրականացնող փորձագետների համակարգի ձևավորման
5. Գիտական ծրագրերի և թեմաների հայտերի երաշխավորման ու հաշվետվությունների ընդունման հանձնաժողովի ձևավորման և աշխատանքների կազմակերպման

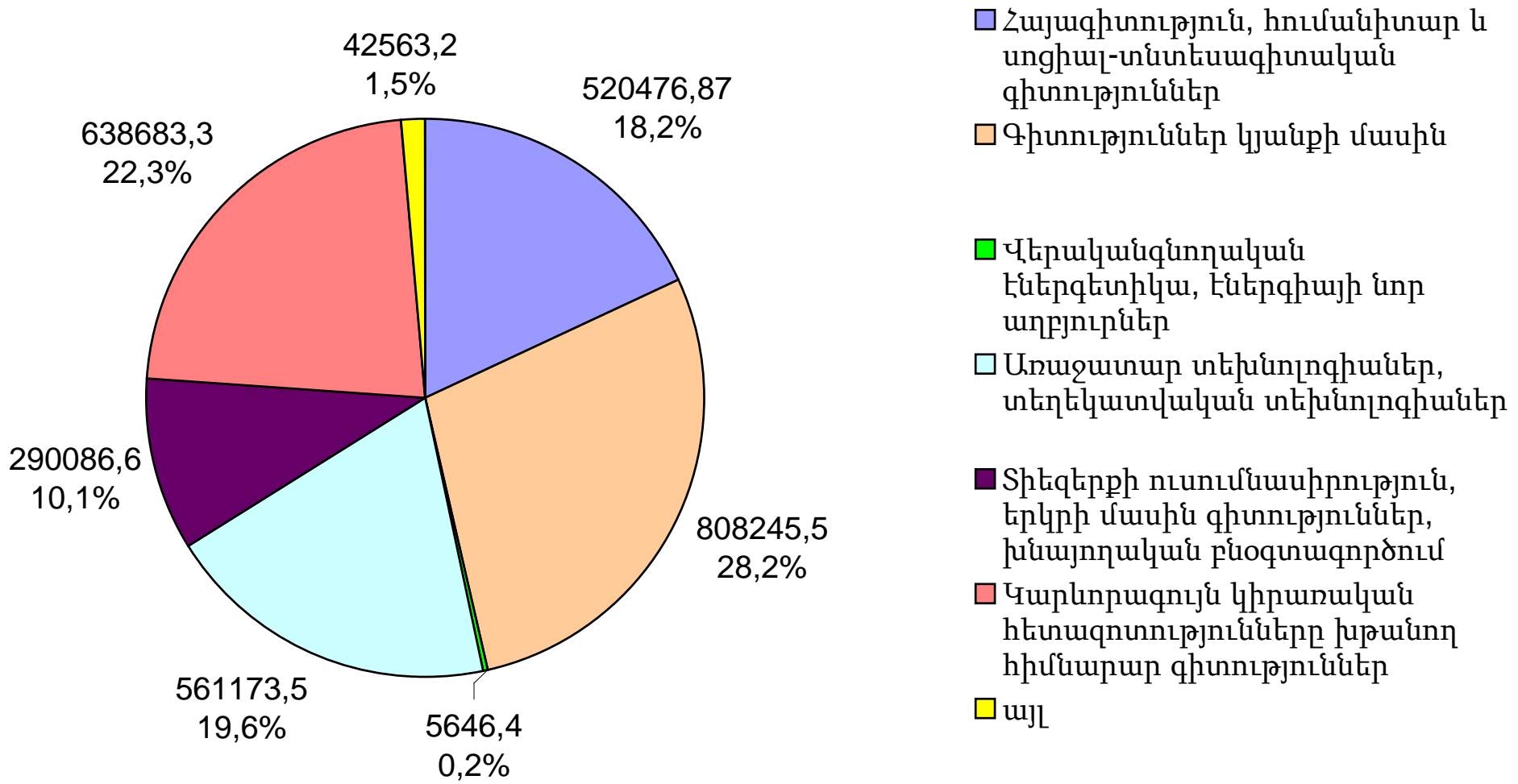
Հայաստանի Հանրապետությունում գիտության և տեխնիկայի
զարգացման 2010-2014 թվականների գերակայությունները
(ՀՀ կառավարության 2010թ. մայիսի 27-ի N 640-Ն որոշում)

1. հայագիտություն, հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական գիտություններ
2. գիտություններ կյանքի մասին
3. վերականգնողական էներգետիկա, էներգիայի նոր աղբյուրներ
4. առաջատար տեխնոլոգիաներ, տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ
5. տիեզերքի ուսումնասիրություն, երկրի մասին գիտություններ, ինայողական բնօգտագործում
6. կարևորագույն կիրառական հետազոտությունները խթանող հիմնարար գիտություններ

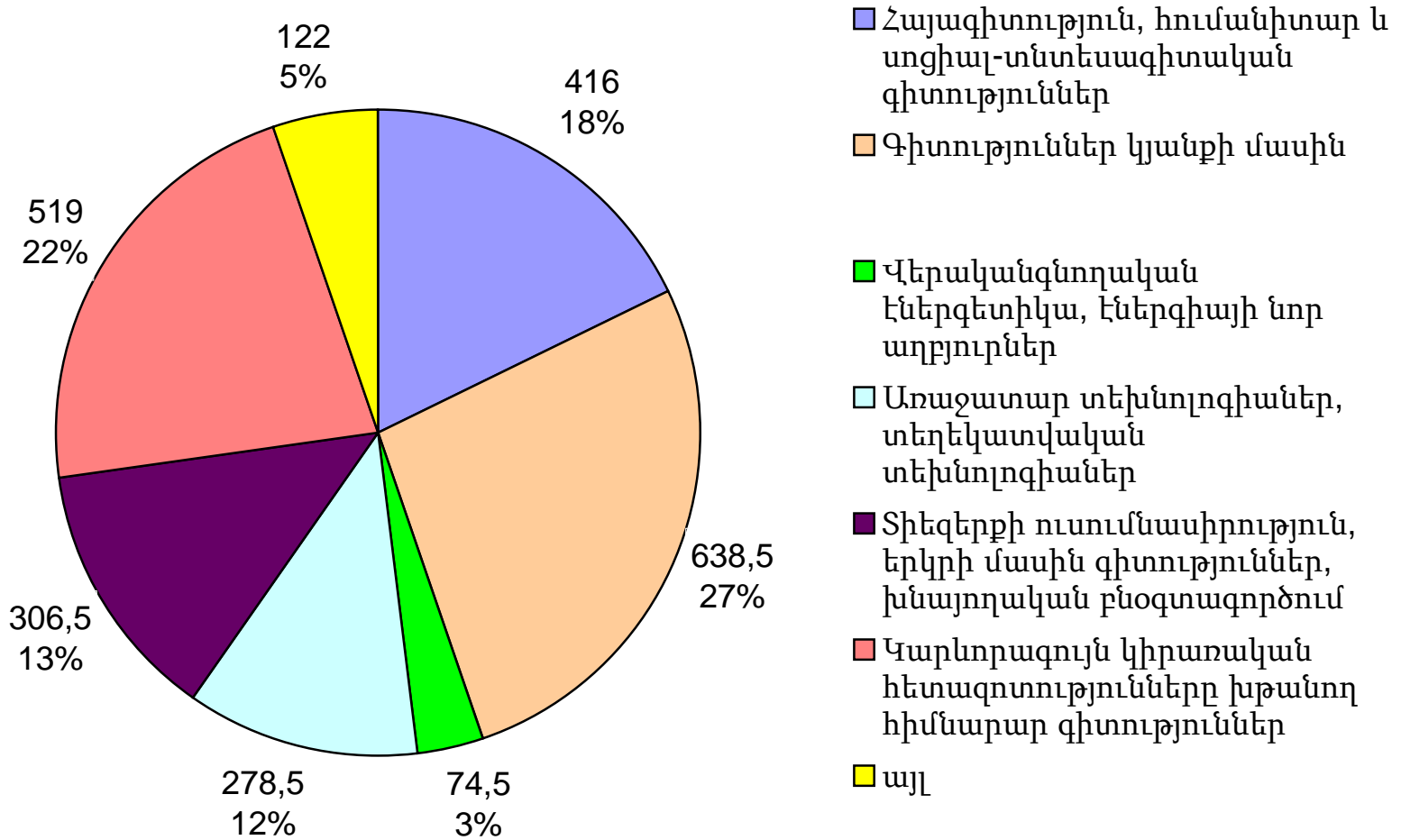
Հիմնարար և կարևորագույն նշանակություն ունեցող կիրառական հետազոտությունների և ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման ծրագրերի հաստիքները ըստ գերակա ուղղությունների (163 ծրագիր, 3749 հաստիք)

Հիմնարար և կարևորագույն նշանակություն ունեցող կիրառական հետազոտությունների և ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման ծրագրերի ֆինանսավորումը՝ ըստ գերակա ուղղությունների (163 ծրագիր, 2866875.4 հազ.դրամ)

Պայմանագրային (թեմատիկ) ծրագրերի հաստիքների բաշխումն ըստ գերակա ուղղությունների (711 թեմա, 2355 հաստիք)

Ֆինանսավորման բաշխումը նույնությամբ կրկնում է հաստիքների բաշխումը՝ ընդհանուր ծավալը- 1432176.8 հազ. դրամ

ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԵՐ

Անկախ փորձագիտական համակարգ

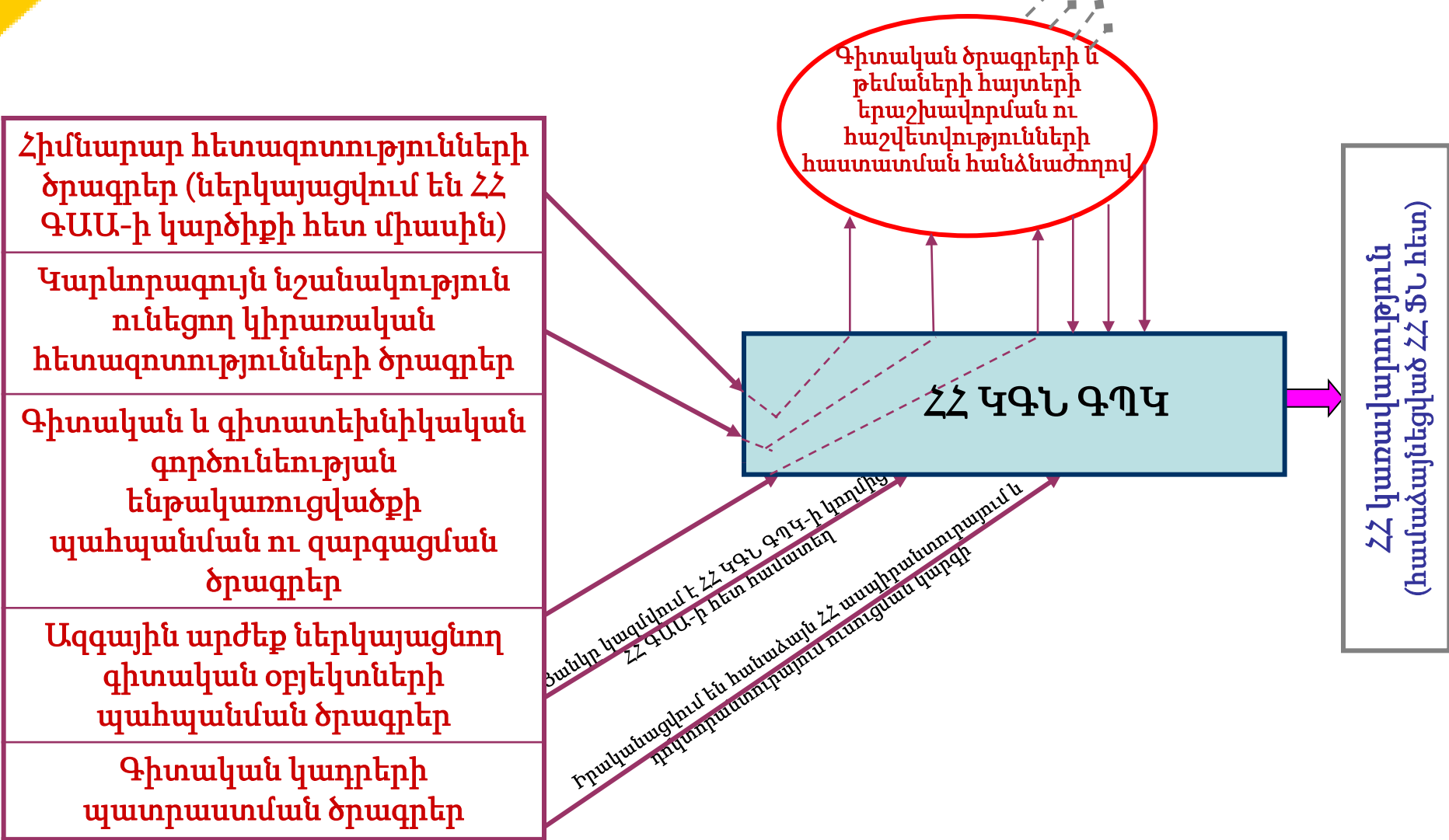
Աջակցություն գիտական հետազոտություններին՝ մրցութային եղանակով

Անցում անկախ փորձաքննության. փուլային իրականացում

մինչ 1993թ.	բացակայում էր
1993-2008թթ.	12 մասնագիտական հանձնաժողով
2009թ.-ից	1200 անկախ փորձագետ
Փորձագիտական համակարգ	
մինչ 2007թ.	12 մասնագիտական հանձնաժողով + հրավիրված փորձագետներ
2007-2008թթ.	12 մասնագիտական հանձնաժողով (159 անդամ) + 301 հրավիրված փորձագետ
2009թ.-ից	1200 անկախ փորձագետ

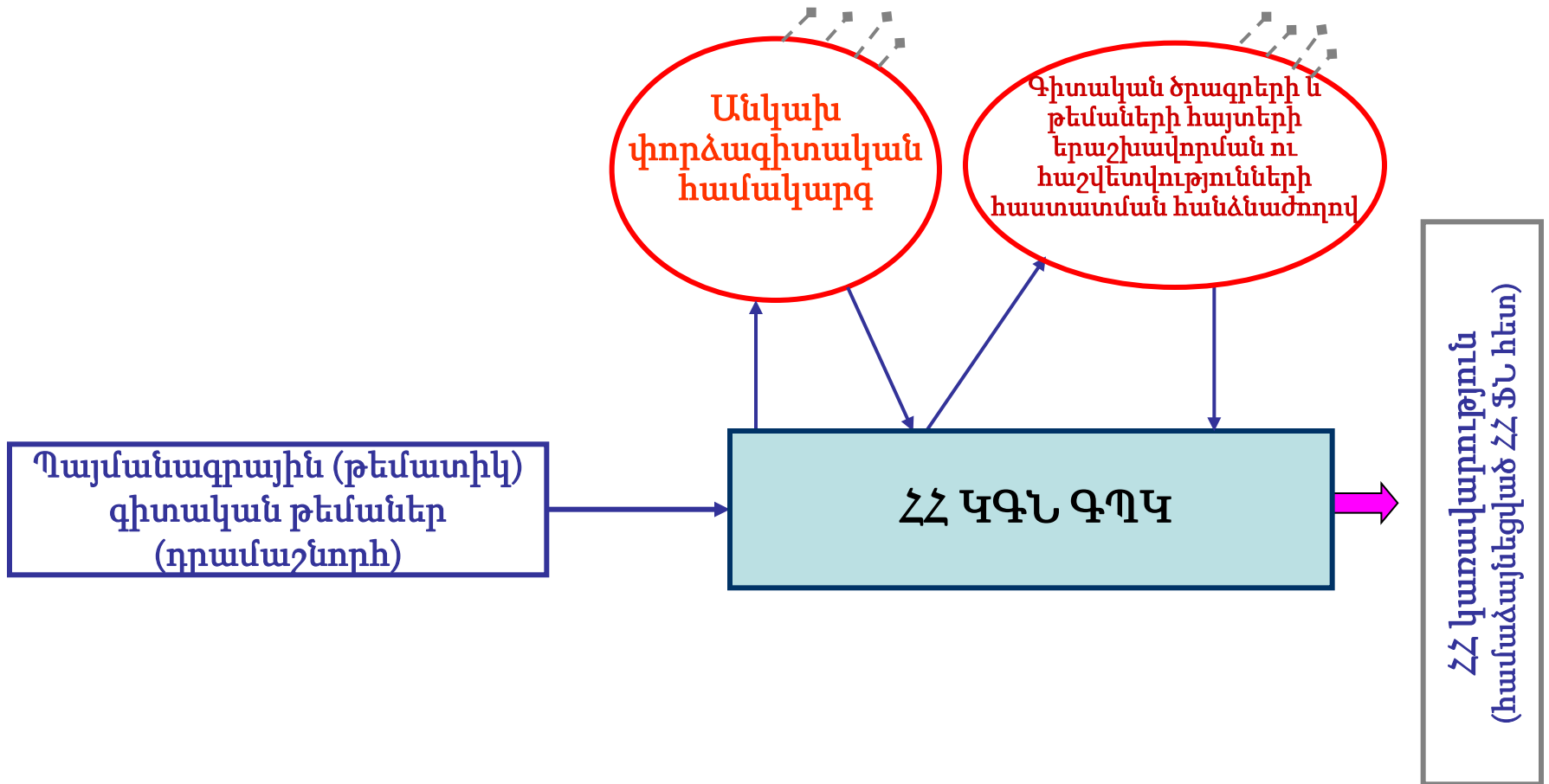
ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԵՐ

ԲԱԶԱՅԻՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ

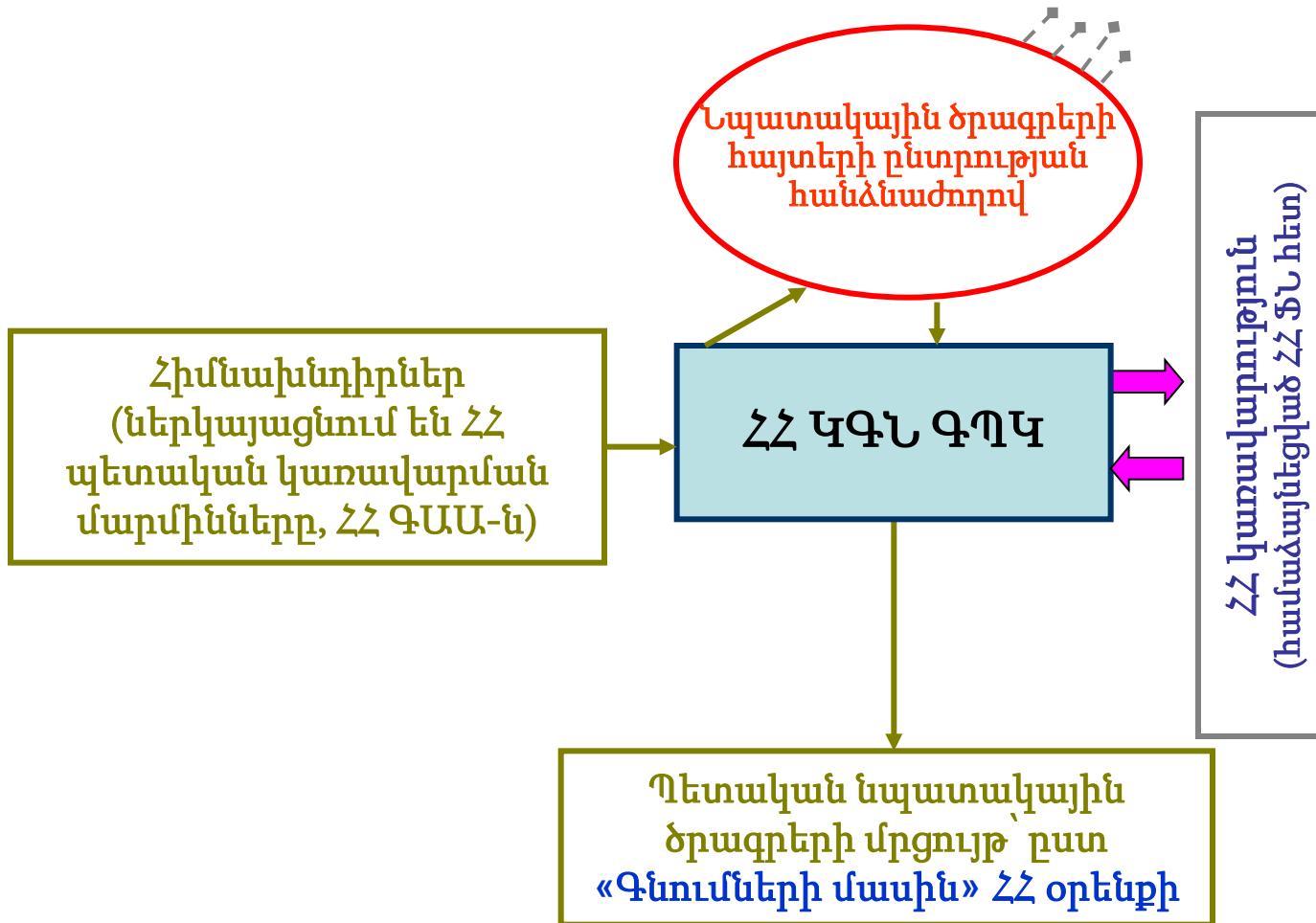
ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԵՐ

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԱՅԻՆ(ԹԵՄԱՏԻԿ) ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ

ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԵՐ

ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ-ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ

ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԵՐ

ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

- ☐ Ներդրվում է գիտական անկախ փորձաքննության համակարգը
- Հնարավորություն է տալիս իրականացնելու գիտական հետազոտությունների ծրագրային ֆինանսավորում՝ ըստ տնտեսության պահանջարկի
- Ներմուծվում է համաֆինանսավորման գաղափարը՝ առաջնահերթությունը տրվելու է համաֆինանսավորվող ծրագրերին
- Գիտական ծրագրերը (ենթակառուցվածքի զարգացման ու պահպանման, հիմնարար, կարևորագույն նշանակության կիրառական հետազոտություններ) ֆինանսավորվում են գիտական փորձաքննության ու զարգացման բիզնես ծրագրի ֆինանսական փորձաքննության հիման վրա

ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԵՐ

ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

- Բարձրանում է գիտական հետազոտությունների ծրագրի ղեկավարի (գիտական կազմակերպության ղեկավար) պատասխանատվությունը, արդյունքում՝ գիտական կազմակերպության ղեկավարը հանդես է գալիս նաև որպես մենեջեր
- Նպատակային ծրագրերը վերաժվում են պետության զարգացման գերակայություններից բխող հիմնախնդիրների լուծմանը ուղղված ծրագրերի
- Պայմանագրային (թեմատիկ) ֆինասավորումը վերաժվում է դրամաշնորհի

ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ՝ ԿՖԻՆԱՍԱՎՈՐՎԵՆ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԻՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՂ ԾՐԱԳՐԵՐԸ, ԿԲԱՐՁՐԱՆԱ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ, ԵՎ ՀԵՏԵՎԱԲԱՐ, ՆԱԵՎ ՖԻՆԱՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՈՒՆԸ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՆԵՐԸ ԵՎ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- 1.1 Մաթեմատիկա
- 1.2 Ինֆորմատիկա և համակարգչային գիտություններ
- 1.3 Ֆիզիկա և աստղագիտություն
- 1.4 Քիմիա
- 1.5 Երկրի մասին և դրան հարակից բնապահպանական գիտություններ
- 1.6 Կենսաբանական գիտություններ
- 1.7 Այլ բնական գիտություններ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՆԵՐԸ ԵՎ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

2. ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ

- 2.1 Քաղաքաշինություն և ճարտարապետություն
- 2.2 Էլեկտրատեխնիկա, էլեկտրոնիկա, էներգետիկա, համակարգչային և տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ
- 2.3 Մեխանիկա
- 2.4 Մեքենագիտություն և մեքենաշինություն
- 2.5 Քիմիական տեխնոլոգիաներ
- 2.6 Նյութագիտություն
- 2.7 Բժշկական սարքաշինություն
- 2.8 Էկոլոգիա
- 2.9 Կենսատեխնոլոգիա
- 2.10 Նանոտեխնոլոգիա
- 2.11 Այլ տեսակի ճարտարագիտություն ու տեխնոլոգիաներ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՆԵՐԸ ԵՎ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

3. ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- 3.1 Ընդհանուր բժշկություն
- 3.2 Կլինիկական բժշկություն
- 3.3 Բժշկական կենսատեխնոլոգիա
- 3.4 Այլ բժշկական գիտություններ

4. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- 4.1 Անասնաբուծություն, անասնաբուժություն
- 4.2 Բուսաբուծություն
- 4.3 Հողագիտություն, ագրոքիմիա, բույսերի պաշտպանություն
- 4.4 Գյուղատնտեսական կենսատեխնոլոգիա
- 4.5 Այլ գյուղատնտեսական գիտություններ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՆԵՐԸ ԵՎ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

5. ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- 5.1 Հոգեբանություն
- 5.2 Տնտեսագիտություն
- 5.3 Մանկավարժական գիտություններ
- 5.4 Սոցիոլոգիա
- 5.5 Իրավագիտություն
- 5.6 Քաղաքագիտություն
- 5.7 Սոցիալական և տնտեսական աշխարհագրություն
- 5.8 Այլ հասարակական գիտություններ

6. ՀԱՅԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- 6.1 Պատմություն, հնագիտություն
- 6.2 Լեզվագիտություն, գրականագիտություն
- 6.3 Փիլիսոփայություն, էթիկա
- 6.4 Աստվածաբանություն, կրոնագիտություն
- 6.5 Արվեստագիտություն
- 6.6 Այլ հումանիտար գիտություններ

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հետազոտական համալսարան՝ կրթական, գիտական և ինովացիոն գործունեության միասնականության սկզբունքի վրա գործող և բարձրագույն ուսումնական հաստատության ու գիտական կազմակերպության գործառույթները զուգակցող բարձրագույն ուսումնական հաստատություն կամ գիտական կազմակերպություն:

Հետազոտական համալսարանի հենքը գիտական հետազոտություններն են, բայց համալսարանի դերը միայն գիտական կադրերի պատրաստումով չի սահմանափակվում: Հետազոտական համալսարանի հիմնական դերը որոշակի ձևի մտածողություն կրող մարդկանց պատրաստումն է. ուսանողը, զբաղվելով գիտական հետազոտություններով, ձևավորվում է որպես լիարժեք կրթված, ինքնուրույն մտածող, ստեղծագործ անձնավորություն:

Եվրոպական հետազոտական համալսարաններ

Համալսարանների 2 մոդել. գերմանական և ֆրանսիական

Գերմանական մոդել

1810թ. Բեռլինի համալսարան
(52 դասախոս, 256 ուսանող. 1:4.9)

Հումբոլդի սկզբունքները՝

- ակադեմիական ազատություն,
- հետազոտությունների և դասավանդման միասնություն

Կարևորագույն բաղկացուցիչ մասը՝
պրոֆեսորների գործողությունների
ազատություն և ազատ մրցակցություն
(կարող էին ընտրել համալսարան՝ չնայած
գտնվում էին պետական ծառայության մեջ)

http://en.wikipedia.org/wiki/Humboldt_University_of_Berlin

Եվրոպական հետազոտական համալսարաններ

Համալսարանների 2 մոդել. գերմանական և ֆրանսիական

Ֆրանսիական մոդել

- 1806թ. 20 նախկին համալսարաններ վերափոխվեցին մասնագիտական դպրոցների,
- ամեն ինչ գտնվում էր ադմինիստրացիայի հսկողության տակ,
- XIX դարի 2-րդ կեսերից գերմանական մոդելը սկսեց ազդել ֆրանսիական մոդելի կազմակերպվածության վրա:

Բրիտանական մոդել

- Հիմք ընդունվեց գերմանականը՝ ունենալով նաև պետության կողմից արվող ինքնավարություն:

Ռուսական մոդել

- Հիմք ընդունվեց գերմանականը (կային շատ գերմանացի պրոֆեսորներ), իսկ կազմակերպվածությունը նման էր ֆրանսիականի:

Ամերիկյան հետազոտական համալսարաններ Քարնեգիի դասակարգում Carnegie Classification

Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների Քարնեգիի դասակարգումը հիմք է հանդիսանում ԱՄՆ-ի քոլեջների և համալսարանների դասակարգման կամ խմբավորման համար: The Carnegie Classification of Institutions of Higher Education is a framework for classifying, or grouping, [colleges](#) and [universities](#) in the [United States](#)

1970թ. Բարձրագույն կրթության Քարնեգիի հանձնաժողովը մշակել է քոլեջների և համալսարանների դասակարգման եղանակ՝ հիմնված դրանցից ստացած փորձարարական տվյալների վրա: Քարնեգիի դասակարգումն առաջին անգամ հրատարակվել է **1973թ.**, հետագայում՝ **1976, 1987, 1994, 2000** և **2005թթ.**: Սկսած **2005թ.** Միասնական դասակարգման համակարգը փոխարինվեց բազմակի, զուգահեռ դասակարգումների խմբով: Վերջինս հնարավորություն է տալիս տարբեր տեսանկյունից դիտարկել ԱՄՆ-ի քոլեջները և համալսարանները: Այդ նոր դասակարգումները ձևավորված էին հետևյալ **3** հիմնարար հարցերի.

- ծրագրերի,
- ուսանողների,
- «միջավայրի»:

In 1970, the Carnegie Commission on Higher Education developed a classification of colleges and universities. Derived from empirical data on colleges and universities, the Carnegie Classification was published for use by other researchers in 1973, and subsequently updated in 1976, 1987, 1994, 2000, and 2005. With the 2005 revision, the single classification system was replaced by a set of multiple, parallel classifications. The new classifications provide different lenses through which to view U.S. colleges and universities.

They are organized around three fundamental questions:
what is taught (Undergraduate and Graduate Instructional Program classifications),
who are the students (Enrollment Profile and Undergraduate Profile),
and what is the setting (Size & Setting).

Ամերիկյան հետազոտական համալսարաններ Քարնեգիի դասակարգում

Հիմնական դասակարգումից: Դոկտորի գիտական աստիճան շնորհող համալսարաններ.
Տարեկան առնվազն 20 դոկտորի գիտական աստիճան շնորհող կազմակերպություններ (այդ թվի մեջ չեն մտնում մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ գիտական աստիճանները, ինչպիսիք են օրինակ JD, MD, PharmD, DPT և այլն):

Հետազոտական համալսարաններ

- **ՀՀ/ՇԲ.** Հետազոտական համալսարաններ (գիտական գործունեության շատ բարձր մակարդակ)
- **ՀՀ/Բ.** Հետազոտական համալսարաններ (գիտական գործունեության բարձր մակարդակ)
- **ԴՀՀ.** Դոկտորական/Հետազոտական համալսարաններ

From basic classification: Doctorate-granting Universities. Includes institutions that award at least 20 doctoral degrees per year (excluding doctoral-level degrees that qualify recipients for entry into professional practice, such as the JD, MD, PharmD, DPT, etc.).

RESEARCH UNIVERSITIES

- **RU/VH: Research Universities (very high research activity)**
- **RU/H: Research Universities (high research activity)**
- **DRU: Doctoral/Research Universities**

	ՀՀ/ՇԲ (RU/VH)	ՀՀ/Բ (RU/H)	ԴՀՀ (DRU)
Հասարակական (Public)	63	76	28
Մասնավոր, շահույթ չհետապնդող Private not-for-profit	33	27	48
Մասնավոր, շահույթ հետապնդող Private for-profit			8
Ընդամենը (Total)	96	103	84

Համալսարաններ. համաշխարհային վարկանիշ

Շանհայի համալսարանի կողմից մշակված վարկանիշ. սկզբունքները

Չափանիշ	Ցուցանիշ	Կոդ	Կշիռ (%)
Կրթության որակը	Նոբելյան մրցանակ, Ֆիլդսի մեդալ կամ միջազգային այլ հեղինակավոր մրցանակներ ստացած շրջանավարտների քանակ	Շրջանավարտներ Alumni	10%
Դասավանդման որակը	Նոբելյան մրցանակ կամ Ֆիլդսի մեդալ ստացած աշխատակիցների քանակ	Դասախոսներ Award	20%
	Բարձր հղում ունեցող աշխատակիցների քանակը (21 բնագավառներում)	Հղումներ HiCi	20%
Գիտական աշխատանք	“Nature” և “Science” ամսագրերում տպագրված հոդվածների քանակը*	ՀոդվածներN&S	20%
	“SCIE” և “SSCI” տվյալների բազաներում ընդգրկված հոդվածների քանակը	Հղումների քանակ PUB	20%
Գիտական աշխատանքի մասշտաբ	Ակադեմիական գործունեությունն ըստ բուհի մասշտաբների (վերոնշյալ 5 ցուցանիշների գումարը բաժանվում է հաստիքային աշխատողների թվաքանակի վրա)	Մասշտաբ PCP	10%
Ընդամենը			100%

*) հումանիտար բուհերի համար այս ցուցանիշը հաշվի չի առնվում, իսկ «կշիռը» բաժանվում է մյուս ցուցանիշների վրա:

Համալսարաններ. համաշխարհային վարկանիշ

Շանհայի համալսարանի կողմից մշակված վարկանիշային ցանկ (2009)

World Rank	Institution	Region	Regional Rank	National Rank	Score on Alumni	Score on Award	Score on HiCi	Score on N&S	Score on PUB	Score on PCP	Total Score
1	Harvard University	Americas	1	1	100	100	100	100	100	74.8	100
2	Stanford University	Americas	2	2	39	78.7	87.1	67.3	70.1	66.9	73.1
3	University of California, Berkeley	Americas	3	3	67.4	77.1	68.4	71.1	69	53.2	71
4	University of Cambridge	Europe	1	1	89.4	91.5	53.8	53.9	65.4	65.5	70.2
5	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	Americas	4	4	71	80.6	65.7	67.9	62	54.4	69.5
6	California Institute of Technology	Americas	5	5	51.5	69.1	57.1	66.2	47.7	100	64.8
7	Columbia University	Americas	6	6	70.6	67.7	55.7	49.1	69.6	46.5	61.7
8	Princeton University	Americas	7	7	57.8	85.2	61.6	41.5	45.7	61.4	60.2
9	University of Chicago	Americas	8	8	65.8	84.3	49.7	38.6	51.6	41.8	57
10	University of Oxford	Europe	2	2	57.6	57.9	48.9	49.8	66.1	45.7	56.3

- **Alumni:** The total number of the alumni of an institution winning Nobel Prizes and Fields Medals.
- **Award:** The total number of the staff of an institution winning Nobel Prizes in Physics, Chemistry, Medicine and Economics and Fields Medal in Mathematics. Staff is defined as those who work at an institution at the time of winning the prize.
- **HiCi:** The number of highly cited researchers in 21 subject categories (Thomson ISI).
- **N&S:** The number of papers published in Nature and Science.
- **PUB:** Total number of papers indexed in Science Citation Index-Expanded and Social Science Citation Index.
- **PCP:** The weighted scores of the above five indicators divided by the number of full-time equivalent academic staff.

Համալսարաններ. համաշխարհային վարկանիշ

Շանհայի համալսարանի կողմից մշակված վարկանիշային ցանկ

Statistics by Countries- 2009

Երկիր	Թ-20	Թ-100	Թ-200	Թ-300	Թ-400	Թ-500
ԱՄՆ	17	51	90	119	139	170
Անգլիա	2	11	18	29	35	42
Ճապոնիա	1	5	9	13	26	36
Գերմանիա		7	17	27	37	43
Կանադա		4	9	16	19	23
Ֆրանսիա		4	5	13	20	22
Շվեդիա		4	6	9	9	10
Շվեյցարիա		3	6	6	7	8
Հոլանդիա		2	7	10	11	12
Ավստրալիա		2	6	8	11	14
Իտալիա		1	5	10	16	23
Իսրայել		1	3	4	6	7
Դանիա		1	3	4	5	5
Ավստրիա		1	1	3	4	5
Ֆինլանդիա		1	1	2	4	5
Նորվեգիա		1	1	1	3	4
Ռուսաստան		1	1	1	2	2
Բելգիա			4	6	7	7
Չինաստան			1	6	13	16
Հարավային Կորեա			1		5	8

Համալսարաններ. համաշխարհային վարկանիշ

Times Higher Education-QS World University Rankings 2009

2004-2009թթ. “Times Higher Education-QS World University Rankings” տարեկան հրապարակում էր «Աշխարհի լավագույն 200 համալսարանների» վարկանշային ցանկը: Ամբողջական ցանկը 2009թ. ընդգրկում էր աշխարհի 600 լավագույն համալսարանները (620 համալսարան) :

Վարկանշային կշիռներն են՝

Փորձաքննություն -40%

Անձնակազմ -10%

Միջազգային ֆակուլտետի միավոր -5%,

Միջազգային ուսանողների միավոր - 5%,

Ֆակուլտետ/ուսանող միավոր - 20%,

Հղում/ֆակուլտետ միավոր - 20%.

Times Higher Education-QS World University Rankings was an annual publication that ranked the "Top 200 World Universities", and was published by [Times Higher Education](#) and [Quacquarelli Symonds](#) (QS) between 2004 and 2009. The full listings, which are broken down by subject and region, feature on the [Times Higher Education](#) website with the full 600 ranked universities, interactive rankings tables and detailed methodology published on the QS website. The best-known [college and university rankings](#) in the United States-compiled by [US News & World Report](#)-bases its "World's Best Universities" rankings on data from the Times Higher Education-QS World University Rankings.

The ranking weights are:

Peer Review Score (40%)

Recruiter Review (10%)

International Faculty Score (5%)

International Students Score (5%)

Faculty/Student Score (20%)

Citations/Faculty Score (20%).

Times Higher Education (նախկին **The Times Higher Education Supplement**, Լոնդոն)-ը բարձրագույն կրթությանը նվիրված նորությունները և հիմնահարցերը լուսաբանող ամսագիր:

Quacquarelli Symonds (QS) (Լոնդոն)-ը արտասահմանում կրթության հարցերով զբաղվող ընկերություն է: Այն ծառայություններ է մատուցում ուսանողներին, մագիստրոսներին, ասպիրանտներին, բիզնեսի կառավարման թեկնածուներին: 2004 թվականից **QS**-ը հրապարակում է աշխարհի համալսարանների վարկանշային ցուցակը:

Համալսարաններ. համաշխարհային վարկանիշ

Times Higher Education-QS World University Rankings 2009

2009 RANK	2008 RANK	INSTITUTIONS	COUNTRY	PEER REVIEW SCORE	EMPLOYER REVIEW SCORE	STAFF/STUDENT SCORE	CITAT./STAFF SCORE	INTERNATIONAL STAFF SCORE	INTERNATIONAL STUDENT SCORE	OVERALL SCORE
1	1	Harvard University	US	100	100	98	100	85	78	100.0
2	3	University of Cambridge	UK	100	100	100	89	98	96	99.6
3	2	Yale University	US	100	99	100	94	85	77	99.1
4	7	University College London	UK	98	99	100	90	96	99	99.0
5=	6	Imperial College London	UK	100	100	100	80	98	100	97.8
5=	4	University of Oxford	UK	100	100	100	80	96	97	97.8
7	8	University of Chicago	US	100	99	97	88	77	83	96.8
8	12	Princeton University	US	100	96	82	100	89	81	96.6
9	9	Massachusetts Institute of Technology	US	100	100	89	100	31	95	96.1
10	5	California Institute of Technology	US	99	72	87	100	100	89	95.9
11	10	Columbia University	US	99	99	97	92	28	89	95.6
12	11	University of Pennsylvania	US	96	99	85	98	82	60	94.2
13	13=	Johns Hopkins University	US	98	79	100	99	28	71	94.1
14	13=	Duke University	US	95	97	100	93	29	62	92.9
15	15	Cornell University	US	100	99	85	94	28	73	92.5
16	17	Stanford University	US	100	100	71	100	25	96	92.2
17	16	Australian National University	Australia	100	91	75	74	99	92	90.5
18	20	McGill University	Canada	100	97	92	61	67	95	90.4
19	18	University of Michigan	US	99	99	85	81	57	52	89.9
20=	23	University of Edinburgh	UK	97	99	84	65	93	86	89.3
20=	24	ETH Zurich (Swiss Federal Institute of Technology)	Switzerland	97	80	55	99	100	94	89.3

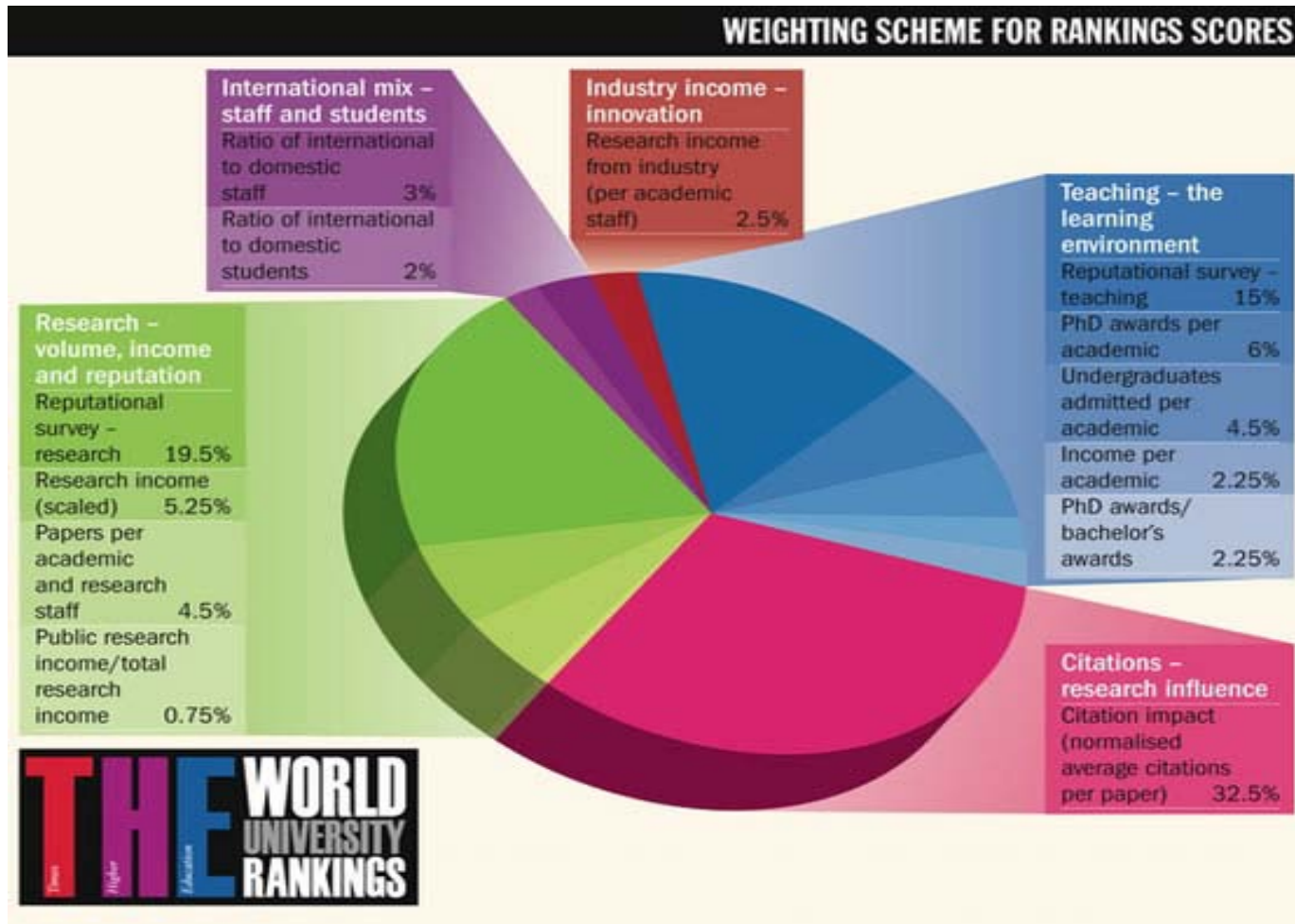
Համալսարաններ. համաշխարհային վարկանիշ Times Higher Education-QS World University Rankings 2010

2010 թվականի հունիսի 3-ին Times Higher Education ամսագրի կողմից հրապարակվեց համալսարանների համաշխարհային վարկանշային սանդղակը կազմելու նոր մեթոդաբանությունը, որը նրանք նախատեսում են օգտագործել Թոմսոն Ռոյթերսի հետ համատեղ 2010 ու հետագա թվականների վիճակագրության համար: Նախատեսվում է նախկին 6 չափորոշիչները փոխարինել 13 նորերով, որոնք խմբավորվելու են 4 հմարնդհանուր ցուցանիշների մեջ:

Համընդհանուր ցուցանիշ Overall indicator	Անհատական ցուցանիշ Individual indicators	Տոկոսային կշիռ Percentage weighting
Տնտեսական ակտիվություն/Ինովացիա Economic activity/Innovation	Արդյունաբերությունից հետազոտությունների հատկացումները (նորմավորված հիմնական աշխատողների քանակով) Research income from industry (scaled against staff numbers)	10%
Միջազգային տարբերակվածություն International diversity	Միջազգային ու տեղական ուսանողների հարաբերակցություն Ratio of international to domestic students Միջազգային ու տեղական հիմն. աշխատողների հարաբերակցություն Ratio of international to domestic staff	10%
Ինստիտուցիոնալ ցուցանիշներ Institutional indicators	Բուհական դիմորդներ Undergraduate entrants (scaled against academic staff numbers) Թեկն./ավարտական շնորհված աստիճաններ PhDs/undergraduate degrees awarded Թեկն. շնորհված աստիճաններ (նորմավորված) PhDs awarded (scaled) Վարկի պահպանում (դասավանդում) Reputation survey (teaching) Ինստիտուցիոնալ եկամուտ (նորմավորված) Institutional income (scaled)	25%
Հետազոտական ցուցանիշներ Research indicators	Ակադեմիական հոդվածներ (նորմավորված) Academic papers (scaled) Հղման ազդեցություն (նորմավորված ըստ բնագավառների) Citation impact (normalised by subject) Հետազոտական եկամուտ (նորմավորված) Research income (scaled) Հետազոտական եկամուտ հասրկ./ արդյունաբ. աղբյուրներից Research income from public sources/industry Վարկի պահպանում (հետազոտություն) Reputation survey (research)	55%

Համալսարաններ. համաշխարհային վարկանիշ

Times Higher Education-QS World University Rankings 2010-ի մեթոդաբանություն

13 ցուցանիշ 6-ի փոխարեն (2004-2009թթ.)

Համալսարաններ. համաշխարհային վարկանիշ

2010թ. Times Higher Education's «World University Rankings 2010-2011» Top 25

<u>WORLD RANK</u>	<u>INSTITUTION</u>	<u>COUNTRY</u>	<u>OVERALL SCORE</u>
1	<u>Harvard University</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	96.1
2	<u>California Institute of Technology</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	96.0
3	<u>Massachusetts Institute of Technology</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	95.6
4	<u>Stanford University</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	94.3
5	<u>Princeton University</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	94.2
6	<u>University of Cambridge</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	91.2
6	<u>University of Oxford</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	91.2
8	<u>University of California Berkeley</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	91.1
9	<u>Imperial College London</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	90.6
10	<u>Yale University</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	89.5
11	<u>University of California Los Angeles</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	87.7
12	<u>University of Chicago</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	86.9
13	<u>Johns Hopkins University</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	86.4
14	<u>Cornell University</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	83.9
15	<u>Swiss Federal Institute of Technology Zurich</u>	ՏԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	83.4
15	<u>University of Michigan</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	83.4
17	<u>University of Toronto</u>	ՕՏՏՈՒՄ	82.0
18	<u>Columbia University</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	81.0
19	<u>University of Pennsylvania</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	79.5
20	<u>Carnegie Mellon University</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	79.3
21	<u>University of Hong Kong</u>	ՀԱՆԳ ԿՈՆԳ	79.2
22	<u>University College London</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	78.4
23	<u>University of Washington</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	78.0
24	<u>Duke University</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	76.5
25	<u>Northwestern University</u>	ՄԱՐՄԱՏՏՈՒՄ	75.9

Համալսարաններ. համաշխարհային վարկանիշ

QS World University Rankings Results 2010

Rank 2010/2009	School Name	Country	Size	Research	Focus	Score 2010
1/2	University of Cambridge	United Kingdom	<u>L</u>	<u>VH</u>	<u>FC</u>	100.00
2/1	Harvard University	United States	<u>L</u>	<u>VH</u>	<u>FC</u>	99.18
3/3	Yale University	United States	<u>M</u>	<u>VH</u>	<u>FC</u>	98.68
4/4	UCL (University College London)	United Kingdom	<u>L</u>	<u>VH</u>	<u>FC</u>	98.54
5/9	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	United States	<u>M</u>	<u>VH</u>	<u>CO</u>	98.19
6/5=	University of Oxford	United Kingdom	<u>L</u>	<u>VH</u>	<u>FC</u>	98.16
7/5=	Imperial College London	United Kingdom	<u>L</u>	<u>VH</u>	<u>FC</u>	97.78
8/7	University of Chicago	United States	<u>M</u>	<u>VH</u>	<u>FC</u>	97.52
9/10	California Institute of Technology (Caltech)	United States	<u>S</u>	<u>VH</u>	<u>CO</u>	96.46
10/8	Princeton University	United States	<u>M</u>	<u>VH</u>	<u>CO</u>	96.03
11/11	Columbia University	United States	<u>L</u>	<u>VH</u>	<u>FC</u>	95.99
12/12	University of Pennsylvania (UPenn)	United States	<u>L</u>	<u>VH</u>	<u>FC</u>	95.97
13/16	Stanford University	United States	<u>L</u>	<u>VH</u>	<u>FC</u>	93.62
14/14	Duke University	United States	<u>L</u>	<u>VH</u>	<u>FC</u>	92.29
15/19	University of Michigan	United States	<u>XL</u>	<u>VH</u>	<u>FC</u>	92.20
16/15	Cornell University	United States	<u>L</u>	<u>VH</u>	<u>FC</u>	90.44
17/13	Johns Hopkins University	United States	<u>L</u>	<u>VH</u>	<u>FC</u>	89.67
18/20=	ETH Zurich (Swiss Federal Institute of Technology)	Switzerland	<u>L</u>	<u>VH</u>	<u>FO</u>	89.28
19/18	McGill University	Canada	<u>L</u>	<u>VH</u>	<u>FC</u>	89.25
20/17	Australian National University (ANU)	Australia	<u>M</u>	<u>VH</u>	<u>CO</u>	88.58

Համալսարաններ. համաշխարհային վարկանիշ

ԱՊՀ և Բալթյան երկրների համալսարանների միջազգային վարկանիշը
(2009, «РейТОР», ՌԴ, ընդգրկում է 87 բուհ, Հայաստան-1, Ադրբեջան-1, Վրաստան-0)

Ранг	Наименование вуза (eng)	Наименование вуза (рус)	Страна	Оценка
1	Lomonosov's Moscow State University	Московский государственный университет имени М.В.Ломоносова	Russia 	100
2	Moscow State Technical University n.a. N.E. Bauman	Московский государственный технический университет имени Н.Э.Баумана	Russia 	49,2
3	Saint-Petersburg State University	Санкт-Петербургский государственный университет	Russia 	41,7
4	Saint-Petersburg State Polytechnic University	Санкт-Петербургский государственный политехнический университет	Russia 	37,2
5	Moscow Engineering Physics Institute	Московский инженерно-физический институт (государственный университет)	Russia 	35,5
6	Moscow Institute of Physics and Technology State University	Московский физико-технический институт (государственный университет)	Russia 	31,6
7	Patrice Lumumba Peoples' Friendship University of Russia	Российский университет дружбы народов	Russia 	24,9
8-9	Belarusian State University	Белорусский государственный университет	Belarus 	24,6
8-9	Moscow Power Engineering Institute (Technical University)	Московский энергетический институт (Технический университет)	Russia 	24,6
10	V.N. Karazin Kharkiv National University	Харьковский национальный университет	Ukraine 	23,5
37	ST. PETERSBURG STATE MINING INSTITUTE	Санкт-Петербургский государственный горный институт имени Г.В. Плеханова (технический университет)	Russia 	15,7
38	Yerevan State University	Ереванский государственный университет	Armenia 	15,5
39-40	South Ural State University	Южно-Уральский государственный университет	Russia 	15,4
64-65	Baku State University	Бакинский государственный университет	Azerbaijan 	12
64-65	South Russia State Technical University	Южно-Российский государственный технический университет	Russia 	12

Հետազոտական համալսարաններ

Որոշ վիճակագրական տվյալներ.

Եթե միավորել այն 4 000 ընկերությունները, որոնք ստեղծվել են MIT հետազոտական համալսարանի շրջանավարտների կողմից, ապա այդ «պետությունը» եկամուտների ծավալով աշխարհում կգրավի 24-րդ տեղը: Այդ ընկերություններում աշխատում են 1 մլն մարդ, իսկ ընդհանուր եկամուտը կազմում է 230մլրդ. դոլար: Ընկերություններից 17-ում ընդգրկված են 10 000 ավել աշխատակից:

MIT- RU/VH list -23 position

Национальный исследовательский ядерный университет «МИФИ» (Московский инженерно-физический институт) -
первый российский национальный исследовательский университет, образован 08.04.2009.

Факультеты -11

Институты - 9

Кафедры - 80

Հետազոտական համալսարաններ. ձևավորման ընթացքը (Եվրոպա, ԱՄՆ և Ասիա)

- Ամերիկա

կարգավիճակը հաստատվում է հասարակական փորձագիտության հիման վրա և հիմնական չափանիշը գիտական հետազոտությունների համար մրցույթով ստացված միջոցների ծավալն է:

- Եվրոպա

գոյություն ունի ընկերություն՝ հետազոտական համալսարանների Լիգա, որի անդամ կազմակերպությունների մեծամասնությունը եվրոպական կրթական համակարգի առաջնորդներն են:

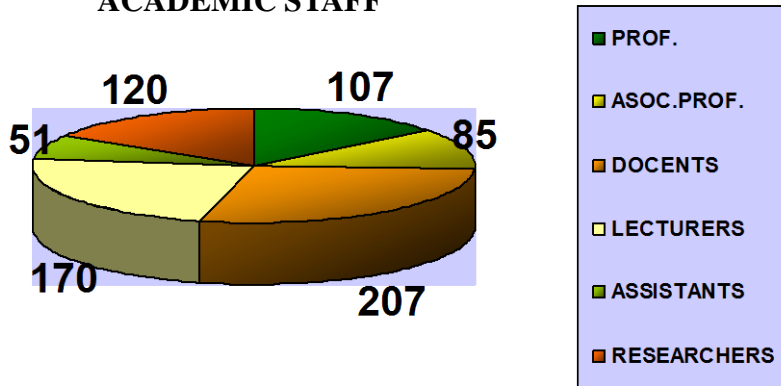
- Ասիա

ձևավորվում են վարչական որոշումների հիման վրա: Ի տարբերություն եվրոպական և ամերիկյան հետազոտական համալսարանների, ասիականներն իրենցից ներկայացնում են «գրոյից» ձևավորված ժամանակակից հզոր կրթական համակարգ:

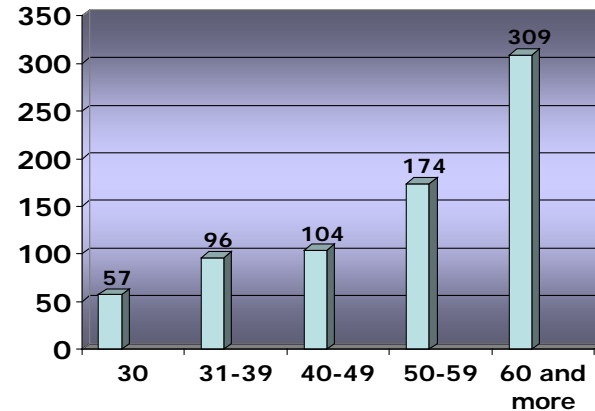
Հետազոտական համալսարան. համեմատություն

RIGA TECHNICAL UNIVERSITY: 8 FACULTIES, 33 INSTITUTES, 43 DEPARTMENTS, 48 DIVISIONS, 27 LABORATORIES 19 CENTRES (2006)

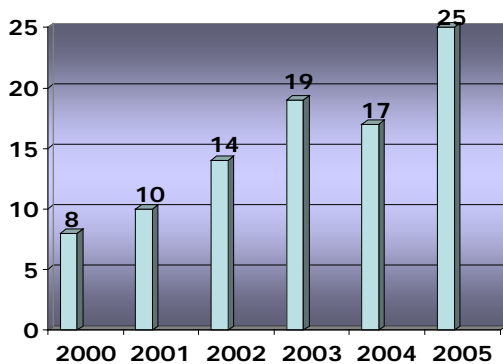
ACADEMIC STAFF

AGE STRUCTURE OF THE ACADEMIC STAFF

NEW DOCTORS OF SCIENCE 2000-2005

FUTURE VISIONS

1. To reach funding for Science and Research up to 50% from total turnover in 5 years
2. To achieve a status of Research University
3. In 21st Century 3 Nobel Price Winners from RTU

From the presentation of LEONIDS RIBICKIS (VICE RECTOR FOR SCIENCE & RESEARCH OF RIGA TECHNICAL UNIVERSITY) at BALTECH Conference, Vilnius, March 31, 2006

Մանրամասն տեղեկատվություն

ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

WWW.SCS.AM